

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ “РОЯЛЬ КАПІН УКРАЇНА”
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ТА МЕДИЦИНИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТВАРИН І
ПТИЦІ ІМ. В.І. ЛЕВЧЕНКА**

Всеукраїнська науково-практична конференція

**“АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН:
ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ІННОВАЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ”**

**присвячена 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук,
професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної
медицини України Левченка Володимира Івановича**

6–7 листопада 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 636.09:616.1/4-008.441.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор;
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук;
Варченко О.М., д-р екон. наук;
Димань Т.М., д-р с.-г. наук;
Царенко Т.М., канд. вет. наук;
Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук;
Мостипан О.В., відповідальний секретар

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні аспекти внутрішньої патології тварин: виклики, досвід, інновації, перспективи: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної медицини України Левченка Володимира Івановича, 6–7 листопада 2025 р., Білоцерківський НАУ. 156 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

наслідків. Таким чином, хронічний стрес є ключовим тригером системних змін, які порушують функціональну цілісність ШКТ у коней. Його вплив виходить за межі суто фізіологічних процесів, охоплюючи нейрогуморальну, мікробіотичну та поведінкову сфери, що потребує інтегрованого підходу до діагностики, профілактики та менеджменту спортивних тварин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Andrews, F.M., Buchanan, B.R., Elliott, S.B. (2020). Gastric ulceration in horses: Prevalence, clinical signs, and management. *Journal of Equine Veterinary Science*, 92, 103138.
2. Costa, M.C., Weese, J.S. (2021). Understanding the equine intestinal microbiome and its potential role in health and disease. *Equine Veterinary Journal*, 53(2), 232–245.
3. Frape, D. (2019). *Equine Nutrition and Feeding*. 5th ed. Wiley-Blackwell, 688 p.
4. García-López, J.M., Arroyo, L.G., Costa, M.C. (2022). Stress-related gastrointestinal dysfunctions in performance horses: The gut–brain axis perspective. *Animals*, 12(7), 861.
5. McClure, S.R., White, G.W., Sifferman, R.L. (2018). Effects of training intensity on gastric ulcer prevalence in Thoroughbred horses. *Equine Veterinary Journal*, 50(4), 458–465.
6. Murray, M.J., Eichorn, E.S. (2021). Clinical aspects of equine gastric ulcer syndrome. *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice*, 37(1), 15–28.
7. Nagy, A., Dyson, S., Murray, J. (2019). The influence of chronic stress on behavior and gastrointestinal physiology in horses. *Journal of Veterinary Behavior*, 33, 66–74.

УДК 636.1:636.085:612.015.32

СУПРУНЕНКО К.В., канд. вет. наук,

КАРИШЕВА Л.П., старший викладач

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

kostiantyn.suprunenko@pdaa.edu.ua

ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ МІДІ У СИРОВАТЦІ КРОВІ ЛОШАТ ПРИ ПЕРОРАЛЬНОМУ ЗАСТОСУВАННІ РЕТИНОЛУ АЦЕТАТУ ГЛИБОКОЖЕРЕБИМ КОБИЛАМ

У роботі представлені дані щодо динаміки показників вмісту міді у сироватці крові лошат отриманих від кобил, яким перорально застосовували драже ретинолу ацетату.

Ключові слова: жеребні кобили, новонароджені лошата, мідь, сироватка крові, вітамін А.

В умовах сьогодення розведення та утримання поголів'я коней є доволі складною справою, оскільки тваринам необхідно забезпечити комфортні умови утримання та годівлі.

Однією з складових добробуту тварин є надання їм збалансованого раціону, зокрема щодо вітамінно-мінерального складу. Одним із важливим елементів у функціонуванні організму є мідь. Зазначений елемент бере участь у мобілізації запасів заліза для синтезу гемоглобіну, синтезі колагену та еластину, виробництві меланіну та інших фізіологічних процесах. За недостатності міді виникають порушення в синтезі сполученої тканини, синтезі

гемоглобін у і кератину. Також цей елемент бере участь у процесі активації антитіл у імунних реакціях та здатності організму до засвоєння заліза [1,2].

Негативні ефекти для організму тварин виникають унаслідок як недостатності так і за надлишкової кількості міді. У переважній більшості ці ефекти пов'язані з розвитком анемії, ослабленням імунного захисту, загальною слабкістю організму, токсичним впливом та ортопедичними проблемами.

На всмоктування та обмін макро- і мікроелементів суттєво впливає вміст вітамінів в організмі.

З'ясування впливу додатково введеного вітаміну А кобилам в останній триместр жеребності на динаміку показників вмісту міді у сироватці крові лоша́т від народження до двохмісячного віку є доволі актуальним.

Жеребність у кобил являє собою особливий фізіологічний стан, що характеризується безперервними корегуваннями метаболічних процесів [3].

У останньому триместрі вагітності потреба кобил у поживних нутрієнтах зростає і у цей час є можливість скорегувати їх кількість з метою впливу на окремі гематологічні показники у новонароджених лоша́т [4,5].

Дефіцит неорганічних елементів під час внутрішньоутробного розвитку неодмінно призводить до порушень у формуванні органів і систем лоша́ти, що у подальшому впливатиме на функціональні характеристики дорослої тварини.

Метою наших досліджень було встановити динаміку показників вмісту міді у сироватці крові лоша́т, отриманих від кобил, яким перорально вводили ретинолу ацетат на дев'ятому місяці жеребності. Дослідження проводили в умовах Олександрійського кінного заводу, науковій лабораторії кафедри терапії ПДАУ і кафедри пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці ім. В. І. Левченка Білоцерківського НАУ.

Дослідженню підлягали зразки сироватки крові лоша́т, отриманих від кобил, яким на дев'ятому місяці жеребності перорально застосовували драже ретинолу ацетату триразово з інтервалом у сім діб у дозі 700 тис. МО.

Лоша́та контрольної групи були отримані від кобил які одержували основний раціон без введення будь яких додаткових нутрієнтів.

Зразки крові лоша́т отриманих від кобил відповідних груп відбирали до ссання молозива, на першу, п'ятнадцяту, тридцяту, сорок п'яту та шестидесяту доби життя.

У сироватці крові лоша́т визначали концентрацію міді за допомогою атомно-абсорбційного спектрофотометра полум'яної атомізації з довжиною хвилі 324,7 нм.

Нами було встановлено, що при народженні у сироватці крові лоша́т контрольної групи вміст міді становив $25,4 \pm 1,67$ мкг/100 мл (рис.1).

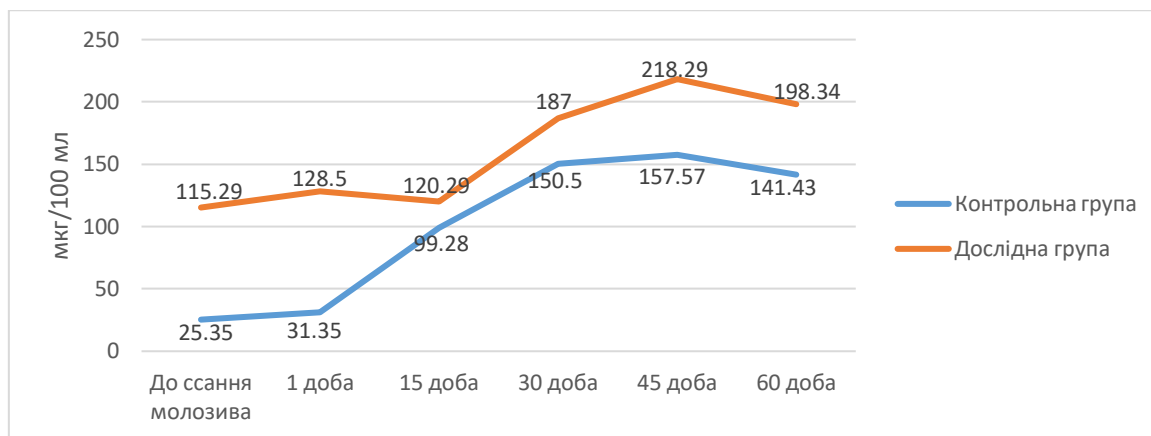

Рисунок 1. Динаміка показників вмісту міді у сироватці крові лошат

Упродовж доби, після ссання молозива вміст його зріс до $31,4 \pm 1,96$ мкг/100 мл. Лошата, отримані від кобил дослідної групи, народжувалися з вищим вмістом купруму, який становив $115,3 \pm 2,44$ мкг/100мл. Після ссання молозива у таких лошат відбувалося вірогідне збільшення його вмісту до $128,5 \pm 2,1$ мкг/100мл ($p < 0,001$) відносно показника у тварин контрольної групи. До 15 доби у лошат дослідної групи було незначне варіювання даного показника, а у лошат контрольної групи відбувалося триразове підвищення його вмісту до $99,3 \pm 2,59$ мкг/100мл відносно першої доби ($p < 0,001$).

У подальшому до 60 доби у сироватці крові лошат обох груп динаміка показників була однаковою, проте, у дослідної групи вони були вищими ($p < 0,001$).

На думку окремих дослідників [6], підвищений уміст міді у сироватці крові лошат може бути ознакою остеохондрозу, запальних реакцій, патологій гепатобіліарної системи, проте, лошата дослідної групи, на відміну від тварин контрольної групи, були жвавими, активно ссали молозиво та молоко, з зацікавленістю досліджували навколишнє середовище.

Отже, проведеними нами дослідженнями встановлено зв'язок між пероральним застосуванням ретинолу ацетату глибокожеребним кобилам та вмістом міді у сироватці крові лошат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Górski K., Jania B., Andrasz K. Changes in the Level of Calcium, Zinc and Copper in the Serum of Horses in Relation to the Feeding Season. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin. Agric. Aliment. Pisc. Zootech.* 2017. № 334. P. 35–42. <https://doi.org/10.21005/AAPZ2017.42.2.04>
2. Rueda-Carrillo G., Rosiles-Martínez R., Hernández-García A.I., Vargas-Bello-Pérez E., Trigo-Tavera F.J. Preliminary Study on the Connection Between the Mineral Profile of Horse Hooves and Tensile Strength Based on Body Weight, Sex, Age, Sampling Location, and Riding Disciplines. *Front. Vet. Sci.* 2022. № 8. P. 763935. <https://doi.org/10.3389/fvets.2021.763935>
3. Bazzano M., Giannetto C., Fazio F., Arfuso F., Giudice E., Piccione G. Metabolic Profile of Broodmares During Late Pregnancy and Early Post-Partum. *Reprod. Domest. Anim.* 2014. № 49. P. 947–953. <https://doi.org/10.1111/rda.12411>
4. Faramarzi B., Rich L.J., Wu J. Hematological and Serum Biochemical Profile Values in Pregnant and Non-Pregnant Mares. *Can. J. Vet. Res.* 2018. № 82. P. 287–293.

5. Coverdale J.A., Hammer C.J., Walter K.W. Horse species symposium: Nutritional programming and the impact on mare and foal performance. *J. Anim. Sci.* 2015. № 93. P. 3261–3267. <https://doi.org/10.2527/jas2015-9057>

6. Stahl L.T., Müller A., Krohn J., Büttner K., Wehrend A. Serum concentrations of selenium, copper, and zinc in neonatal foals: Influence of failure of passive transfer and age-related changes. *Can Vet J.* 2024. Vol. 65(5). P. 481–487.

УДК 619:616.12-073.97:636.1

ЗАРИЦЬКИЙ С.М., д-р філософії,

БУРДА Т.Л., завідувач навчально-наукової лабораторії терапії

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

serhii.zarytskyi@pdau.edu.ua, tetyana.burda@pdau.edu.ua

МЕТОДИ ПРОВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЇ У КОНЕЙ

У роботі представлено порівняльну характеристику методів проведення електрокардіографії у коней. Встановлено, що найбільш інформативним методом проведення електрокардіографії є відведення за Дюбуа.

Ключові слова: клінічна діагностика, електрокардіографія, метод Ейнтховера, метод Дюбуа, метод Base-арех, коні.

Актуальність проблеми. Електрокардіографія, як спеціальний метод, має значне діагностичне значення при патології серцево-судинної системи, зокрема у коней [1]. Адже цей метод не тільки дає змогу оцінити роботу провідної системи серця, а також відіграє важливу роль у ранній діагностиці аритмій, блокад серця, міокардиту, дилатаційної кардіоміопатії, порушення електролітного балансу у роботі міокарду. Хвороби серцево-судинної системи призводять до зниження фізичної витривалості, швидкої втомлюваності та зниженню якості життя тварини [2–3]. Точність запису електрокардіограми значною мірою залежить від методу відведень, враховуючи фізіологічні особливості серця коня (розмір та маса серця, низька частота серцевих скорочень у стані спокою) [4].

Тому мета нашого дослідження полягала у проведенні порівняльного аналізу методів електрокардіографії у коней із визначенням найбільш інформативного способу оцінки провідної системи серця.

Дослідження проводили в умовах приватного кінного клубу м. Полтави. Електрокардіографію проводили на клінічно здорових тваринах у стоячому положенні, без медикаментозної седації. Використовували електрокардіограф HeartScreen 60G VET (швидкість руху паперу 50 мм/с, чутливість 10 мм/мВ) з урахуванням трьох стандартних відведень (I, II, III) і трьох підсилених однополюсних відведень (за Гольдбергом) від кінцівок (aVR, aVL, aVF) [4]. Реєстрацію електрокардіограми проводили трьома методами: за Ейнтховером (реєстрація стандартних відведень з кінцівок) [5]; за методом Дюбуа (червоний та жовтий електрод розміщували в ділянці остистого відростка правої та лівої

ЗМІСТ

Секція 1. Внутрішні хвороби жуйних тварин

Влізло В.В., Сімонов М.Р., Максимович І.А., Чернушкін Б.О., Русин В.І., Леньо М.І., Приступа О.І. Стан протеолізу за субклінічного кетозу у молочних корів.....	3
Личук М.Г., Слівінська Л.Г., Паска М.З., Щербатий А.Р. Клініко-біохімічна характеристика метаболічних порушень у високопродуктивних молочних корів української чорно-рябої породи.....	5
Долецький С.П., Мандигра Ю.М., Родченко Л.М. Зміни вмісту загальних глікозаміногліканів у крові лактуючих корів за впливу препарату Мінпанкор.....	8
Козій Н.В., Шаганенко Р.В., Авраменко Н.В., Шаганенко В.С., Козій В.І. Патолофізіологічне обґрунтування сучасних методів фармакотерапії за бронхопневмонії у тварин.....	11
Гоцуляк М.М., Сахнюк В.В. Зміни концентрації кальцидіолу у кітних козематок при застосуванні вітамінно-мінерального преміксу та мінеральної суміші.....	15
Грицай В.В., Чуб О.В., Саморай М.М. Інформативність використання сенсорів румінації та активності з метою ранньої діагностики зміщення сичуга у високопродуктивних корів.....	17

Секція 2. Внутрішні хвороби коней та свиней

Слівінська Л.Г., Стефаник О.В. Аналіз клінічних випадків обструкції стравоходу у коней.....	20
Влізло В.В., Седіло Г.М., Остапів Д.Д. Стан гемопоєзу у свиней при згодовуванні кормової добавки з органічними сполуками мікроелементів.....	24
Нікітіна Д.Є., Улько Л.Г. Функціональні порушення шлунково-кишкового тракту у коней під впливом хронічного стресу.....	26
Супруненко К.В., Каришева Л.П. Динаміка показників міді в сироватці крові лошат при пероральному застосуванні ретинолу ацетату глибокожеребим кобилам.....	29
Зарицький С.М., Бурда Т.Л. Методи проведення електрокардіографії у коней.....	32
Піддубняк О.В. Комплексна оцінка впливу вітамінно-амінокислотного комплексу на метаболічні процеси у коней.....	34
Тишківська Н.В., Тишківський М.Я. Застосування органічної кормової суміші на основі гумінових кислот у ветеринарії: досвід використання в свинарстві.....	37
Свистун Ю.О., Личук М.Г. Метаболічний синдром у сучасному свинарстві: клініко-патогенетичні аспекти та перспективи корекції.....	40
Костюшкевич К.Л., Єсіна Е.В. Порівняльна характеристика препаратів “Глептосил” і “Біоферон” за профілактики анемії в поросят	43

Секція 3. Внутрішні хвороби дрібних домашніх та екзотичних тварин

Слівінська Л.Г., Федорович В.Л., Федорович Н.М. Порівняльна ефективність імуносупресивної терапії собак карликових порід за неінфекційного менінгоенцефаліту.....	45
Кашляк Н.О., Влізло В.В. Вроджені портосистемні шунти у собак.....	49
Моспан В.Я., Щербатий А.Р. Поширення та діагностика метаболічного синдрому у котів.....	52
Андрушак Н.В., Личук М.Г. Гіпотиреоз у собак: поширеність, породна схильність та діагностика.....	55
Водоп'янова Л.А., Бобрицька О.М., Улізко П.Ю. Неврологічна діагностика спинного мозку у дрібних домашніх тварин: сучасні підходи та перспективи.....	58
Собакар Ю.В. Діагностика ендокринопатій у собак.....	60
Морозенко Д.В., Кравченко Н.О. Ферментодіагностика у гастроентерології собак та котів: клінічні випадки з ветеринарної практики.....	64

Фільчугова К.О., Кібкало Д.В. Ефективність транскутанної мікроотокової електростимуляції при лікуванні нейрогенного гіпертонусу сфінктера сечового міхура у собак з травмами хребта.....	67
Тимошенко О.П., Сидельов В.В. Реабілітаційний потенціал свійських котів і собак в умовах притулку для тварин.....	69
Ренгач Д.І., Тішкіна Н.М., Семьонов О.В. Діагностичні критерії ідіопатичного циститу котячих.....	72
Семьонов О.В., Шкваря М.М., Тішкіна Н.М., Тимченко К.А. Діагностика та лікування ідіопатичного циститу у kota.....	74
Андріяш О.Є., Тішкіна Н.М. Особливості діагностики та лікування синдрому триадиту в котів.....	77
Римський В.В. Кореляційні взаємозв'язки між показниками антиоксидантного статусу та ехокардіографічними параметрами у собак із міксоматозною дегенерацією мітрального клапану.....	79
Богдан А.А., Суслова Н.І. Оцінка якості сну у собак за ідіопатичної епілепсії.....	81
Білий Д.Д. Стоматологічні хвороби у собак.....	83
Кмітевич Є.О., Шарандак П.В., Грушанська Н.Г. Гематологічні зміни у собак хворих на бабезіоз.....	85
Троценко К.А., Шарандак П.В., Грушанська Н.Г. Езофагостомічне ентеральне годування котів за патологій печінки: техніка, показання та клінічне значення.....	88
Розумнюк А.В., Костенко В.М., Огрудков М.С. Захист кожної клітини.....	89
Селезньов Д.Г., Цвіліховський М.І. <i>Toceranib phosphate</i> у лікуванні собак за пухлин ендокринної системи: клінічні результати, комбіновані підходи та перспективи застосування інгібіторів тирозинкіназ.....	91
Кожин В.А., Чухно В.С., Колінчук Р.В. Ультразвукові особливості дослідження полікістозу нирок у собак.....	93
Кожин В.А., Чухно В.С., Колінчук Р.В. Ультразвукові особливості дослідження жовчокам'яної хвороби у собак.....	95
Горюк Ю.В. Фармакологічні аспекти застосування бактеріофагів у терапії зовнішнього отиту собак.....	97
Рудяшко В.С., Канівець Н.С., Шелудько А.О. Дослідження сечі собак за хвороб печінки та нирок.....	99
Дмитренко Н.І., Канівець Н.С., Козка А.О. Цукровий діабет у собак і котів: вікова і породна схильність, візуальна діагностика.....	101
Улько Л.Г. Методи контролю <i>remphigus foliaceus</i>	103
Возіян В., Дубін Р.А. Діагностика та лікування ідіопатичного циститу у котів.....	105
Возіян В., Дубін Р.А. Діагностика та лікування собак за гострого панкреатиту.....	107
Кушнір В.Ю., Сніцар К.О. Порушення вітамінно-мінерального балансу у собак: діагностика та корекція.....	109
Лігоміна І.П., Сокульський І.М., Побірський М.М., Соловйова Л.М. Біохімічні та морфологічні зміни у собак і котів за метаболічних та інвазійних патологій.....	111
Федоренко І.О., Алексєєва А.А. Сечокам'яна хвороба – найпоширеніша урологічна патологія у котів.....	113
Харченко А.В., Мельник А.Ю., Білик Б.П. Динаміка клініко-біохімічних показників у котів з печінковим ліпідозом за різних схем терапії.....	116
Білик Б.П., Мельник А.Ю., Харченко А.В. Діагностика та порівняльна оцінка методів лікування котів, хворих на панкреатит.....	120
Остапенко Є.О., Землянський А.О. Гастрит в собак.....	124
Свірчук О.В., Землянський А.О. Панкреатит в собак.....	126

Секція 4. Внутрішні хвороби птиці

Дубін Р.А. Вплив пробіотичних препаратів на мікробіоту та продуктивність курчат-бройлерів.....	129
Мельник А.Ю., Сакара В.С., Дубін О.М. Фракційний склад кальцію в курчат-бройлерів за використання вітамінного препарату.....	132
Трофім'як М.Л., Слівінська Л.Г. Модуляція мікробіому кишечника курей-несучок за допомогою пребіотиків.....	136

Секція 5. Актуальні проблеми ветеринарної токсикології та фармації

Мандигра Ю.М., Воловик Г.П., Бойко О.П., Долецький С.П., Мандигра М.С. Ветеринарно-санітарні заходи забезпечення здоров'я сільськогосподарських тварин.....	139
Кошевой В.І., Науменко С.В., Беспалова І.І. Антиоксидантна дія наночастинок цинку карбонату у самців кролів.....	142
Бойко Г.В., Бойко Н.І., Бойко Ю.В. Вплив комбінованого Т-2 та зеараленонтоксикозу на динаміку маси тіла курчат-бройлерів.....	144
Яценко І.В., Козачок В. До питання судово-ветеринарної класифікації ранових ушкоджень, заподіяних гострими знаряддями.....	147
Чумак В.О. Перспективи використання культури клітин у дослідженнях кормових добавок.....	150
Чернай Д.С., Рубленко С.В. Мікробіологічний склад повітря та поверхонь приміщень у ветеринарних клініках.....	151